

Boekbespreking.

hoofdpersoonlijke eigenlijk niet meer mee te verklaren, dat ontsloeg den schrijver niet van de verplichting, ons haar leven buiten den winkel even nauwgezet en gevoelig te beschrijven als dat daarbinnen, tusschen het maffe lapjesgedoe, achter de lichtafsluitende uitstalkasten. Hierin nu is hij maar al te zeer te kort geschoten. Dikwijls laat hij zijn Emma denken, mijmeren, ons op deze zeer gebruikelijke, en dan ook zeer bruikbare, wijze van haar innerlijk leven verhalend, maar hoe vaak ook gebeurt het daarbij, dat wij het contact met dit naïeve jongemeisjeszieltje geheel kwijtraken en het duidelijk besef krijgen, met gedachten van den schrijver te doen te hebben. Maar vooral: wat is er weinig atmosfeer om de figuurtjes heen, zoodra zij een voet buiten den winkel zetten, wat is dat alles slecht beschreven, niet gezien! Een „bal”, als waar zulke meiskes 's avonds wel heen plegen te gaan, een bal met dansen à prix fixe, een „bloemenfeest” in zulk een balzaal, een volksfeest op straat — wij krijgen den indruk, dat de beschrijving van dit alles vooralsnog ver boven de macht gaat van dezen auteur. Vergeefs trachtte hij zich te redden met mooierige zinnestjes, litteraturige vergelijkinkjes, als bij 't verhaal van Emma's toast (bl. 162), waarvan wij toch al niet veel gelooven, maar heelemaal niet, zooals er staat, dat „heer woorden” haar plotseling „luchtigjes, vluchtig-gemakkelijk van de lippen rolden”, zoodat „'t was als een troep guitige jongens, die dartel een school uitsprongen, de een den ander opdringend, hup'lend, hup'lend...” Ta-ta-ta! waarde heer, litteratuur, hoor, litteratuur in den ongunstigsten zin, evenals op bl. 178 de oogen van Leo, die oogen „met de kleur van dorrend blad in ondiep vijverwater.” Zoo zag n.l., volgens den heer Van Eckeren, de onschuldige Emma de oogen van haar teruggevonden jeugd-vrijertje!

Want men moet het dan weten: Emma heeft dien Leo indertijd een blauwtje laten loopen. En dit wel niettegenstaande zij eigenlijk dol op den jongen was. Dit komt méér voor, en ook dat de afgewezen vrijer dan met een ander trouwt en ongelukkig wordt en zijn troost in een borrel gaat zoeken. . . . Dat die andere vervolgens sterft, dat de Leo in

kwestie toevalligerwijs komt te verhuizen naar dezelfde stad waar zijn nog altijd geliefd Emmaatje winkeljuffrouw is geworden, dat zij elkaar daar ontmoeten en met elkaar gaan wandelen, en dat ten slotte het meisje, vol berouw over wat zij den jongen destijds in jeugdige onbezonnenheid — of onbewustheid — heeft aangedaan, op een kritiek moment, n.l. wanneer een amouretje met een rijken jongeman, dank zij de scrupules van dien jongeman (die even braaf als rijk te zijn blijkt) zeer abrupt is geëindigd, dat Emma, zeg ik, zich op dit psychologisch moment over dien wel 'n beetje verloopen, maar nog zeer goed optelappen jeugdvriend ontfermt — wel, het komt alles nu misschien niet zoo heel vaak voor, maar het is toch best mogelijk, en mits gevoelig beschreven hadden wij het heel gaarne aanvaard. Een hedendaagsche roman eindigend met een behoorlijke huwelijksafpraak tusschen een braaf jong meisje en een bekeerden drinkebroer — 't is waarlijk een te zeldzaam geval om er ons niet hartelijk in te verheugen!

Maar heusch, hóe dit alles zoo geschiedt is mij uit de 286 pagina's van dit boek niet duidelijk mogen worden. Die eerste wandeling van de vrouw-wordende Emma met haar teruggevonden vrijertje — een moeilijk hoofdstuk inderdaad! — het is dan ook, geloof ik, wel ongeveer het minst geslaagde wat in den roman te vinden is. De schrijver heeft daar blijkbaar gemeend bijzonder fijn en subtiel te doen door zijn beide personen als-maar te laten zwijgen! Ja, ziet u, waarde heer, als 't zóó gemakkelijk was! . . . Maar wij gelooven geen oogenblik aan uwe voorstelling! . . . En zoo gelooven wij ook eigenlijk nergens aan het doen en laten (aan het laten vooral niet) van dien rijken ex-student, meneer Sluyswijck, die briefjes aan zijn scharrel-meisje schrijft aanvangende met „zeer geachte vriendin”, en die er maar niet toe besluiten kan het zoete kind met „je” aan te spreken, tenzij op het allerlaatste, tevens allerhoogste moment als hij haar bijna verleid . . . pardon! zich bijna door haar had laten verleiden, en dan ook terecht inziet dat aan deze relatie op staanden voet een einde gemaakt dient te worden.

Ten slotte, zeer geachte auteur, een onbe-